

sou soudní tlačila a vytlačila a 3. že, když prostora před soudem byla vyklizena, objevil se mezi zástupem obžalovaný B., jenž, seznam situaci, že četnictvo proti lidu postupovalo, pravil lidu, by se vrátil na ono místo, kde byl (t. j. k soudu), že nikdo jej odtamtud nesmí vyhnat, jak seznal svědek P., či jak výrok slyšeli nebo mu rozuměli svědci H. a J., že žádný jim nesmí nic udělati, že nic se jim nemůže státi. Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje právem, že zjištěné jednání obžalovaného opodstatňuje v objektivním směru všechny znaky přečinu shluknutí dle § 279 tr. zák. Skutková podstata tohoto přečinu záleží ve výzvě ku spolupomoci nebo zprotivení se proti osobě vrchnostenské, nalézající se ve výkonu služby, pokud se týče u vykonávání vrchnostenského rozkazu. Hledíc ku zjištění, pod 3. uvedenému, nelze pochybovati o tom, že obžalovaný vyzýval lid ku zprotivení se. Neboť, vida, že četnictvo proti davu, jenž byl původně před budovou okresního soudu, postupovalo, a, prohlásiv k lidu, by se vrátil na ono místo, kde dříve byl, vyzýval slovy těmi lid k aktivnímu, ba útočnému jednání proti služebnímu výkonu stráže. Nepopíratelným účelem výzvy obžalovaného bylo, vyvolati takový projev vůle lidu, jímž by to, co stráž u výkonu služby podnikla a čeho docílila, bylo zase odčiněno. Závadná slova směřovala proto k tomu, by proti vůli vrchnosti postaveno bylo v cestu jako překážka jednání, k němuž obžalovaný vyzýval, a aby vytvořen byl stav, příčící se vyslovené vůli vrchnosti. Měl tudíž obžalovaný shluknutý lid k tomu, by proti vůli vrchnostenských osob projevili zřejmým způsobem svou vlastní, opačnou vůli. Tím vyzýval ve smyslu § 279 tr. zák. více osob ku zprotivení se proti osobám vrchnostenským, ve výkonu služebním se nalézajícím, a porušil takto vážnost vrchnostenského opatření, již chrániti jest účelem citovaného zákonného ustanovení. Nešlo v tomto případě, jak nalézací soud míní, o nějaké neurčité zrazování lidu, by stráž nedbal, nýbrž o určitou výzvu k postupu proti přítomné stráži a proti zřejmé vůli její, nehledíc k tomu, že pod pojem zprotivení se nespadá pouze útočné počínání, nýbrž vůbec každá na venek projevená neposlušnost. Aby obžalovaný byl znal nebo slyšel onen rozkaz stráže, že nikdo nesmí zůstat před soudem, neb že nikdo se tam nesmí vrátiti, není zapotřebí, stačí, že mu, jak to rozsudek zjišťuje, bylo z celé situace jasno, že četnictvem byl prostor před soudní budovou vyklizen a že přes toto vědomí vyzýval lid, by se na dřívější místo vrátil a tudíž vrchnostenského opatření nedbal. Zrušovacímu soudu nelze však rozhodnouti ihned ve věci samé, poněvadž není rozřešena subjektivní stránka případu na správném podkladě právním. V tomto ohledu budiž podotknuto, že k opodstatnění subjektivní viny stačí vědomí pachatele, že v jeho slovech jest obsažen projev, kterým se více osob vyzývá ku zprotivení se proti vrchnosti. O tom, měl-li obžalovaný toto vědomí, přísluší jakožto o otázce rázu skutkového, rozhodovati soudu nalézacímu (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 1040.

Obmezil-li zmocněnec státního zastupitelství svůj stíhací návrh na určitý trestný čin, jest soud tímto obmezením vázán.

Vydáním trestního příkazu přerušuje se promlčení. Tím, že podány byly proti němu námitky, nepočíná se nová lhůta promlčení; přerušeni

promlčení trvá dále až do pravomoci sprostujícího rozsudku nebo zastavení trestního řízení.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1922, Kr I 838/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti vznesené generální prokuraturou na záštitu zákona do rozsudku okresního soudu v Duchcově ze dne 3. listopadu 1921, jímž byl František H. uznán vinným přestupky § 312 a 430 tr. zák. a do rozsudku krajského jako odvolacího soudu v Mostě ze dne 16. února 1922, jímž byl uvedený rozsudek okresního soudu v Duchcově potvrzen, právem:

Rozsudkem okresního soudu v Duchcově ze dne 3. listopadu 1921, pokud jím byl František H. uznán vinným přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením dle § 312 tr. zák., a rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Mostě ze dne 16. února 1922, pokud jím byl v tomto bodu rozsudek okresního soudu v Duchcově potvrzen, byl porušen zákon v § 532 tr. zák., rozsudky ty se ve výroku, odsuzujícím obžalovaného Františka H-a pro přestupek § 312 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu zrušují a uznává se ihned ve věci samé, že se František H. podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostuje z obžaloby pro přestupek § 312 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že dne 9. června 1921 v L. četnického strážmistra Josefa K-a, tudíž osobu, jmenovanou v § 68 tr. zák., ve výkonu jeho služby slovy: »Vím své, ale vy nevíte, co činíte« urazil.

D ů v o d y:

Četnická stanice v L. udala dne 10. června 1921 u okresního soudu v Duchcově kočího Františka H-a, že nechal dne 9. června 1921 po 12. hodině polední pár do vozu zapřažených koní na silně oživené ulici v L. bez dozoru a že vyšetřujícímu četníkovi při této příležitosti řekl: »Vím své, vy ale nevíte, co činíte.« Zmocněnec státního zastupitelství navrhl dne 1. června 1921 potrestání Františka H-a výslovně pouze pro přestupek § 430 tr. zák. Soudce tomuto návrhu vyhověl a uložil Františku H-ovi trestním příkazem ze dne 14. června 1921 pro přestupek § 430 tr. zák. trest vězení v trvání 24 hodin. Obžalovaný ohlásil a podal dne 21. června 1921 u okresního soudu v Teplicích Šanově námitky, kteréž tento okresní soud poslal přípisem ze dne 25. června 1921 okresnímu soudu v Duchcově, kam dne 29. června 1921 došly. Zatím zaslal též okresní soud v Duchcově přípisem ze dne 27. června 1921 v domnění, že trestní příkaz nabyt moci práva, spisy okresnímu soudu v Teplicích Šanově s dožádáním o výkon trestu v trvání 24 hodin vězení na Františku H-ovi, pakliže proti výkonu u tamního soudu není námitek, kam tyto spisy rovněž dne 29. června 1921 došly. Ze spisů jest dále patrné, že okresní soud v Duchcově vrácení spisů (vyřízení dožádání) dne 22. července 1921, dne 2. srpna 1921 a dne 20. srpna 1921 urgoval a že na tuto urgenci, která došla okresnímu soudu v Teplicích Šanově dne 7. září 1921, soud v Teplicích Šanově odpověděl, že dotyčné spisy, které byly založeny, budou za několik dnů vráceny. Zatím vyzval okresní soud v Teplicích Šanově obžalovaného dne 8. září 1921 k nastoupení trestu, proti kterému vyzvání podal zástupce obžalovaného u jmenovaného soudu dne 19. září

1921 stížnost, ve které uvedl, že byly proti trestnímu příkazu podány včas námitky, a navrhl, aby byl o věci vyrozuměn okresní soud v Duchcově. Na opětnou urgenci okresního soudu v Duchcově ze dne 19. září 1921 vrátil soud v Teplicích Šanově okresnímu soudu v Duchcově přípisem ze dne 19. září 1921 spisy, kam dne 21. září 1921 došly. Tento soud pak ustanovil usnesením ze dne 26. října 1921 hlavní líčení ku dni 3. listopadu 1921. Při hlavním líčení rozšířil veřejný obžalobce obžalobu proti obviněnému též na přestupek dle § 312 tr. zák., načež okresní soud po provedeném líčení odsoudil obžalovaného rozsudkem ze dne 3. listopadu 1921 pro přestupek § 430 a 312 tr. zák. dle § 313, 267 tr. zák. s použitím § 266 tr. zák. do vězení na 24 hodin. Obranu promlčení ohledně přestupku dle § 312 tr. zák. vyvrací okresní soud názorem, že v řízení přestupkovém náleží veřejnému žalobci pouze, učiniti všeobecný návrh na potrestání, a nezáleží na tom, že původní návrh zněl pouze na přestupek dle § 430 tr. zák., poněvadž podřadění skutkové povahy pod určitý zákon jest věcí soudcovou bez ohledu na to, jak návrh zněl. Odvolání obžalovaného co do viny i trestu bylo rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Mostě ze dne 16. února 1922 zamítnuto. Odvolací soud odůvodnil svůj rozsudek obzvláště ohledně otázky promlčení tím, že soudce dne 14. června 1921 vydal trestní příkaz ovšem pouze pro přestupek dle § 430 tr. zák., čímž však promlčení bylo přerušeno; důvody pro promlčení nejsou prý v zákoně taxativně, nýbrž pouze příkladmo uvedeny. Ohledně odsouzení pro přestupek dle § 312 tr. zák. poukázal odvolací soud k tomu, že obžalovaný při hlavním přelíčení dne 3. listopadu 1921 mlčky svolil, aby i ohledně tohoto přestupku bylo hlavní líčení provedeno. Rozsudky obou stolic porušující zákon. Dle § 2 tr. ř. stíhati může soud trestné činy jen k návrhu žalobníkovu. V tomto případě zněl návrh veřejného obžalobce výslovně na potrestání Františka H-a jen pro přestupek dle § 430 tr. zák. Nesprávným jest názor okresního soudu, že v řízení přestupkovém náleží veřejnému obžalobci pouze, učiniti všeobecný návrh na potrestání. Takový návrh obligatorním není, nýbrž zákon jej v § 451 tr. ř. pouze připouští stejně jako v § 457 tr. ř. všeobecný návrh na použití zákona. Obmezuje-li však veřejný žalobce svůj návrh pouze na určitý trestný skutek, který v písemném podání výslovně uvádí, je soud návrhem tím dle ustanovení § 267 tr. ř. vázán a překročení tohoto návrhu tvoří zmatek dle § 281 čís. 8 tr. ř. V příčině § 312 tr. zák., který byl spáchán dne 9. června 1921, nebylo vůbec lze zahájit jeho stíhání teprve při hlavním přelíčení dne 3. listopadu 1921, když do tohoto dne soudem zůstal úplně nepovšimnut, poněvadž přestupek ten ve smyslu § 531, 532 tr. zák. uplynutím doby 3 měsíců byl již promlčen. Nesprávným jeví se zejména též názor odvolacího soudu, že na stíhatelnost přestupku § 312 tr. zák. má vliv okolnost, že obžalovaný při hlavním přelíčení mlčky svolil, aby i ohledně tohoto přestupku hlavní líčení bylo provedeno, neboť na promlčení jest povždy bráti zřetel z moci úřední. Náзору však, že i ohledně přestupku dle § 430 tr. zák. byl zákon porušen, poněvadž proti trestnímu příkazu byly obžalovaným dne 21. června 1921 podány námitky, čímž trestní příkaz pozbyl platnosti a uvedeným dnem počala prý běžeti i pro přestupek dle § 430 tr. zák. nová lhůta promlčecí a nastal stav takový, jaký byl přivoděn podáním trestního oznámení, totiž nutnost, podniknouti proti obviněnému vyšetřovací úkony, těch že však v tomto případě nebylo, pročež

počala nová tříměsíční lhůta promlčecí dnem 21. června a končila dnem 21. září 1921, t. j. ještě dříve, než před nařízením hlavního přeličení, které se stalo dne 26. října 1921, nejvyšší soud nesdílí. Podle § 531 tr. zák. přerušuje se promlčení každým úkonem územského soudu trestního, který směřuje proti vinníkovi jako takovému. Promlčení bylo tudíž přerušeno vydáním shora zmíněného trestního příkazu. Nejvyšší soud položil si především otázku, jaký význam má podání námitek obviněným proti trestnímu příkazu. § 462 tr. ř. stanoví, že, podá-li obviněný proti trestnímu příkazu námitky, nastává řízení řádné. Zákon nestanoví tedy, že podáním námitek se trestní příkaz zcela ničí, nýbrž pouze, že se zrušuje jeho obsah, pozůstávající v odsouzení obviněného a výměře trestu; stíhací soudní úkon sám o sobě, jímž beze sporu jest vydání trestního příkazu, se neodstraňuje, nemůže býti úkonem, vycházejícím se strany obviněného, shlazen. Nenastává proto podáním námitek proti trestnímu příkazu stav takový, jaký byl přiveden trestním oznámením, vydání trestního příkazu, třeba hmotný obsah jeho námitkami byl zbaven platnosti, nepozbývá významu jako formální akt stíhací a proto přerušení promlčení, nastalé tímto soudním úkonem, namířeným proti vinníkovi jako takovému, trvá dále. Druhá otázka, kterou nutno vyšetřiti, je ta, kdy po nastalém přetržení promlčení může započítí běh nová doba promlčecí. Na otázku tuto odpovídá jasně platný trestní zákon v §§ 227 a 531 tr. zák. v ten rozum, že se promlčecí doba v případě, kdy pachatel byl již pro trestný čin vzat ve vyšetřování, počítá od doby rozsudku, jímž byl právoplatně osvobozen, kteréžto ustanovení platí obdobně vzhledem na platný trestní řád také v případě zastavení trestního řízení dle § 90 a 109 tr. ř. Z toho plyne, že, jakmile nastalo přerušení promlčení soudním stíhacím úkonem, nové promlčení nepočíná běžeti od tohoto soudního stíhacího úkonu, nýbrž teprve od toho okamžiku, kdy soudní stíhání bylo ukončeno právoplatným sprostěním obviněného nebo zastavením trestního řízení, že tedy promlčení, nastalo-li již jeho přerušení, nemůže opět počítí za trvání trestního řízení a že zahájené soudní stíhání podržuje svou působnost dále, až do jeho skončení. Tak zvané stavení promlčení je platnému právu trestnímu neznámo. Výjimku činí ovšem ustanovení §§ 27 a 40 zákona o tisku, dle kteréhožto zákonného ustanovení se promlčují delikty, spáchané obsahem tiskopisů, a přestupek zanedbání povinné péče také, když v zahájeném řízení nebylo po 6 měsících pokračováno, přičemž promlčení počíná tu běžeti od posledního úkonu soudního v řízení předsevzatého. Než ustanovení toto jest pozdější, výjimečné, platí jen pro delikty, právě uvedené, a nelze je vztahovati na trestné činy druhu jiného. S hlediska těchto právních úvah — promlčení přestupku dle § 430 tr. zák. bylo přerušeno vydáním trestního příkazu a nová promlčecí doba vůbec nepočala běžeti — jest uznati názor obou stolic, že ohledně tohoto přestupku promlčení nenastalo, za správný a nelze mluvit v tomto směru o porušení zákona.

Čís. 1041.

Rozsudek jest vždy prohlášen ve veřejném roku. Do rozsudku, jenž nebyl takto prohlášen, nelze podatí odvolání. Stalo-li se přece tak, jest řízení, jež bylo o něm zavedeno, zmatečným.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1922, Kr II 645/22.)